

קהילת קדושי ישראל

דברי תורה

פרשת ראה – תשע"א

קרית גת

הפרדס 43

פרשת ראה

ישנו רע זאת עובדה יש להתמודד לא ניתן לברוח.

ההגות היהדות חלוקה בהבנת שיטת השכר והעונש בקיום המצות או באי קיומם. להערכתך, שורש גורם המחלוקת נעוץ במישור הקיומי-הפרגמאטי. הרי הבטחות שכר ואיומי עונש, 'אם תשמעו או אם לא תשמעו' לכאורה לנוכח המציאות המורכבת במצבם של הצדיקים והרשעים, כל בר נש מסוגל לקלוט ששיטה זאת אינה פועלת במציאות. ועל זה זועק הנביא ירמיהו "צָדִיק אֶתָּה יְהוָה כִּי אָרִיב אֶלֶיךָ אֲךָ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אֶתְּךָ מִדּוֹעַ דָּרְךָ רְשָׁעִים צָלְחָה שְׁלוֹ כָּל-בְּגָדֶי בְּגָד... קְרוֹב אֶתָּה בְּפִיָּהֶם וְרָחוֹק מִכְּלִיֹּתֵיהֶם..(ירמיה יב') לנוכח מציאות באשר זאת חלוקים בהגות היהודית בהבנת עולם הבא, עתיד הנשמות לאחר המוות, שכר ועונש בעולם הזה או בעולם הבא.

הדעה הרווחת היא שלאחר המוות, מתקיים עיקרון הצדק האלוהי שכר לצדיקים על מעשיהם הטובים ועונש לרשעים על מעשיהם הרעים. משום שלנוכח האנדרלמוסיה הקיימת בעולם הזה ניתן לשער שאין העולם הזה המקום הראוי לגמול השלם, הן לעניין השכר המגיע לצדיקים והן לעניין העונש המגיע לרשעים, על כן יש להניח שקיים עולם אחר, בו יבואו הכול על גמולם. עם זאת, לא ראינו מי שהוא אשר מתאוה להגיע לעולם הבא על מנת לחפש את עיקרון הצדק האלוהי.

כל אחד רוצה לחיות בעולם הזה.

והשאלה איזה חיים?

פרשת השבוע פרשת ראה רמזת לנו כיצד לחיות "ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלוהיכם אשר אנוכי מצווה אתכם היום. והקללה אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלוהיכם וסרתם מן הדרך" (יא, כו-כז). נמצאנו למדים שהסכמה של האדם להיוולד לעולם זה כדי לקבל את רכיב הבחירה החופשית. פירושה לקבל את כל החבילה שיש בעולם הזה. ישנו רע ישנה קללה ומנגד ישנו טוב וישנה ברכה. לכן נראה לומר בעקבות התנא במסכת אבות אנטיגונוס איש סוכו ובעקבות הרמב"ם שהשכר האמיתי עבור מצוה הוא - המצוה עצמה. המצוות נועדו לקשר את האדם למסתורין - לקב"ה ולאפשר לו לצעוד בסבך החיים שאין להבינם. בשעות ההדר, הצחוק והברכה ובשעות השפל הבכי והקללה. לכן כל המצוות המפורטות בפרשתנו בהמשך הפרשה נוגעות בפרינציפ זה.

יש להשמיד את הפסלים המזבחות והמצבות, גילוי אפס סובלנות לעובדי אלילים ולנביאי שקר. פירוט החיות והבהמות המותרות באכילה. וכן על זאת הדרך כולם נועדו להעביר את האדם לתודעה זאת לפיה ישנו רע וישנה אקראיות בעולם. ועלינו להתנגד לכל דרך המובילה לאשליה. נמצאנו למדים שקיום המצוות אינו פותר את בעיית העיקרון הצדק האלוהי אלא מאפשר לאדם לתת לו לקשר אותו לקב"ה ומתן כלים להבין את העולם טוב יותר עם כל מגרעותיו.

שבת שלום

שרון שלום
רב קהילת קדושי ישראל